

Materiał dofinansowany ze środków UE w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
Materiał opracowany przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego
Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zakresy wsparcia przewidziane do realizacji w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027 (LSR)

I. SPECYFIKACJA I OPIS CELÓW, PRZYPISANYCH IM PRZEDSIĘWZIĘĆ ORAZ UZASADNIENIE ICH SFORMUŁOWANIA W OPARCIU O KONSULTACJE I POWIĄZANIE ICH Z ANALIZĄ POTRZEB I POTENCJAŁU ...	1
II. PRZEDSTAWIENIE CELÓW Z PODZIAŁEM NA ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	2
1. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (PODEJMOWANIE I ROZWIJANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ)	3
2. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ DOTYCZĄCYCH ROZWOJU INFRASTRUKTURY	5
3. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ DOTYCZĄCYCH CYFRYZACJI	7
4. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ WSPIERAJĄCYCH WZROST KAPITAŁU SPOŁECZNEGO – GRANTY	8
5. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY – GRANTY	9
6. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ DLA SENIORÓW – GRANTY	10

I. SPECYFIKACJA I OPIS CELÓW, PRZYPISANYCH IM PRZEDSIĘWZIĘĆ ORAZ UZASADNIENIE ICH SFORMUŁOWANIA W OPARCIU O KONSULTACJE I POWIĄZANIE ICH Z ANALIZĄ POTRZEB I POTENCJAŁU

Zaplanowane do realizacji cele LSR zostały określone na podstawie zdiagnozowanych w partycypacyjnym procesie tworzenia strategii problemów i potrzeb mieszkańców obszaru objętego LSR. Po identyfikacji sytuacji problemowych dokonana została analiza ich skutków i przyczyn, jak również wybór zakresów wsparcia. Następnie, w oparciu o badanie celów poszczególnych programów, zweryfikowane zostały możliwości pozyskania środków finansowych z różnych źródeł. Na podstawie zebranych danych i ich interpretacji, przystąpiono do określenia celów i przedsięwzięć LSR, a także określono ich źródła finansowania. Dzięki powyższemu możliwe było dokonanie przypisania adekwatnych wskaźników do celów i przedsięwzięć.

Wszystkie określone cele i poszczególne przedsięwzięcia, przyczyniające się do ich osiągnięcia, są spójne, komplementarne i dają efekt synergii. Ponadto:

- są one zgodne ze wskazanymi przez mieszkańców mocnymi i słabymi stronami obszaru oraz szansami i zagrożeniami w jego rozwoju,

- odnoszą się do kluczowych potrzeb, jakie zostały podkreślone przez osoby partycypujące w tworzeniu LSR,
- wykazują zbieżność z kierunkami rozwoju obszaru, wskazywanymi podczas spotkań konsultacyjnych oraz za pomocą badania ankietowego pn. Ankieta wspierająca opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju, tj. z:
 - rozwojem przedsiębiorczości,
 - zwiększeniem funkcji turystycznych / rekreacyjnych / kulturalnych obszaru, w tym poprzez rozbudowę infrastruktury i poszerzenie oferty w zakresie aktywnego wypoczynku,
 - poprawą stanu ogólnodostępnych obiektów publicznych / adaptacją na cele społeczne obiektów dotychczas użytkowanych w innych celach lub pozostających niewykorzystanymi,
 - poprawa dostępu do usług dla lokalnej społeczności,
 - wspieraniem rozwoju lokalnych organizacji społecznych i inicjatyw obywatelskich.

II. PRZEDSTAWIENIE CELÓW Z PODZIAŁEM NA ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

C.1. Ożywienie społeczno-gospodarcze oraz poprawa jakości życia mieszkańców	C.2. Wzmocnienie kapitału społecznego, w szczególności poprzez aktywizację i integrację	C.3. Włączenie społeczne
P.1.1. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i/lub kulturalnej i/lub turystycznej	P.2.1. Rozwój infrastruktury na rzecz wzmocnienia kapitału społecznego	P.3.1. Rozwój infrastruktury na rzecz włączenia społecznego
	P.2.2. Rozwój przedsiębiorczości na rzecz wzmocnienia kapitału społecznego	P.3.2. Rozwój przedsiębiorczości na rzecz włączenia społecznego
P.1.2. Rozwój przedsiębiorczości na rzecz rekreacji i/lub kultury i/lub turystyki	P.2.3. Wsparcie cyfryzacji na rzecz wzmocnienia kapitału społecznego	P.3.3. Działania na rzecz włączenia społecznego dzieci i młodzieży
	P.2.4. Wzmocnienie kapitału społecznego poprzez wsparcie organizacji wydarzeń i inwestycje nieinfrastrukturalne.	P.3.4. Działania na rzecz włączenia społecznego seniorów
 Przedsięwzięcia finansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR)		 Przedsięwzięcia finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza (FEdKP)

1. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (PODEJMOWANIE I ROZWIJANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ)

Przedsięwzięcie	P.1.2. Rozwój przedsiębiorczości na rzecz rekreacji i/lub kultury i/lub turystyki
Cel, którego dotyczy przedsięwzięcie:	
C.1. Ożywienie społeczno-gospodarcze oraz poprawa jakości życia mieszkańców	
Tryb wdrażania: tryb konkursowy	Źródło finansowania: EFFROW / PS WPR
PRZYKŁADY OPERACJI: W ramach przedsięwzięcia powinny powstać lub rozwinąć się pozarolnicze działalności gospodarcze poprawiające dostęp do usług związanych z rekreacją, kulturą, turystyką: wypożyczalnie sprzętu rekreacyjnego, w tym wodnego, działalność hotelowa / noclegowa, usługi pola kempingowego i pola namiotowego, inne zakwaterowanie, działalność restauracyjna / gastronomiczna, działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką, działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych, działalność obiektów kulturalnych, działalność związana ze sportem, rozrywką i rekreacją, usługi eventowe, usługi czasu wolnego, usługi wellnes / spa, działalność w zakresie organizacji atrakcji rozrywkowych i rekreacyjnych, działalność przystani wodnych, działalność plaż (włączając np. wynajem przebierałni, szafek na ubrania, wypożyczalnie leżaków); wg klasyfikacji PKD w szczególności: sekcja I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi sekcja R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, w zakresie działu 90 Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką oraz działu 93 Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna sekcja S, dział 96, wyłącznie podklasa 96.02.Z Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne (w sektorze turystycznym usługi te służą odwiedzającym obszar objęty LSR odświeżeniu wyglądu, relaksu i dbania o ciało, regeneracji oraz odprężeniu podczas pobytu) oraz podklasa 96.04.Z Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej. Wskazane powyżej propozycje nie stanowią katalogu zamkniętego.	

Przedsięwzięcie	P.2.2. Rozwój przedsiębiorczości na rzecz wzmocnienia kapitału społecznego
Cel, którego dotyczy przedsięwzięcie:	
C.2. Wzmocnienie kapitału społecznego, w szczególności poprzez aktywizację i integrację	
Tryb wdrażania: tryb konkursowy	Źródło finansowania: EFFROW / PS WPR
PRZYKŁADY OPERACJI: W ramach przedsięwzięcia powinny powstać lub rozwinąć się pozarolnicze działalności gospodarcze poprawiające dostęp do usług wpływających na wzmocnienie kapitału społecznego, np. pozaszkolne formy zajęć sportowych lub rekreacyjnych, pozaszkolne formy edukacji artystycznej, nauka języków obcych, doradztwo edukacyjno-zawodowe, zarządzanie zasobami ludzkimi, doradztwo personalnego; wg klasyfikacji PKD w szczególności: sekcja J, dział 62 Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana sekcja J, dział 63, grupa 63.1 Przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi sekcja M, dział 70, grupa 70.2, dział 70.21.Z Stosunki międzyludzkie (public relations) i komunikacja, dział 70.22.Z Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania sekcja P, dział 85, grupa 85.5 Pozaszkolne formy edukacji, grupa 85.6 Działalność wspomagająca edukację. Ponadto, biorąc pod uwagę poziom bezrobocia i wskaźniki odnoszące się do przedsiębiorczości, zgłaszane przez mieszkańców potrzeby, wynikające z cech szczególnych obszaru objętego LSR, należy również	

wesprzeć przedsiębiorczość w zakresie zawodów deficytowych na obszarze LGD. Bazując na danych za lata 2019-2022 oraz prognozą na rok 2023, należy wskazać następujące branże wymagające wsparcia w celu zapewnienia mieszkańcom obszaru objętego LSR dostępu do deficytowych usług, które jednocześnie zwiększają szanse osób bezrobotnych na podjęcie działalności w takim zakresie, jaki będzie wpisywał się w niszę, co zwiększy szanse powodzenia utrzymania prowadzonej działalności lub też na zatrudnienie w firmach rozwijających działalność w poniższym zakresie:

betoniarze i zbrojarze, cieśle i stolarze budowlani, dekarze i blacharze budowlani, dentyści, diagnostyci samochodowi, elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, instruktorzy nauki jazdy, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, lakiernicy, lekarze, mechanicy pojazdów samochodowych, monterzy instalacji budowlanych, monterzy konstrukcji metalowych, murarze i tynkarze, nauczyciele języków obcych i lektorzy, nauczyciele nauczania początkowego, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele przedszkoli, nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych, operatorzy obrabiarek skrawających, pedagodzy, pielęgniarki i położne, pracownicy ds. budownictwa drogowego, pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie, projektanci wzornictwa przemysłowego, psycholodzy i psychoterapeuci, ratownicy medyczni, robotnicy budowlani, samodzielni księgowi, spawacze, ślusarze, wychowawcy w placówkach oświatowych i wychowawczych.

Wskazane powyżej propozycje nie stanowią katalogu zamkniętego. Ponadto należy mieć na uwadze, że podczas wdrażania LSR mogą pojawić się kolejne zawody deficytowe na obszarze objętym LSR i one również powinny być uwzględniane podczas udzielania wsparcia na podejmowanie lub rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przedsięwzięcie

P.3.2. Rozwój przedsiębiorczości na rzecz włączenia społecznego

Cel, którego dotyczy przedsięwzięcie:

C.3. Włączenie społeczne

Tryb wdrażania: tryb konkursowy

Źródło finansowania: EFFROW / PS WPR

PRZYKŁADY OPERACJI:

W ramach przedsięwzięcia powinny powstać lub rozwinąć się pozarolnicze działalności gospodarcze poprawiające dostęp do usług wpływających na włączenie społeczne, w szczególności seniorów, osoby wymagające wsparcia, osoby z niepełnosprawnością, np. działalność fizjoterapeutyczna, rehabilitacyjna, działalność pielęgniarstwa i położnicza, działalność w zakresie akupunktury i akupresury, usługi asystenckie, usługi w zakresie opieki zdrowotnej, usługi terapeutyczne, usługi społecznościowe dla seniorów, usługi transportowe dla osób mających trudności z poruszaniem się, działalność w zakresie pomocy społecznej z zakwaterowaniem i bez zakwaterowania itp.;

wg klasyfikacji PKD w szczególności:

sekcja Q, dział 86, grupa 86.9, podklasa 86.90.A Działalność fizjoterapeutyczna, podklasa 86.90.C Praktyka pielęgniarstwa i położnicza, podklasa 86.90.D Działalność paramedyczna, podklasa 86.90.E Pozostała działalność

w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana

sekcja Q, dział 87, grupa 87.3, podklasa 87.30.Z Pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych

sekcja Q, dział 87, grupa 88.1, podklasa 88.10.Z Pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych.

Wskazane powyżej propozycje nie stanowią katalogu zamkniętego.

2. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ DOTYCZĄCYCH ROZWOJU INFRASTRUKTURY

Przedsięwzięcie	P.1.1. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i/lub kulturalnej i/lub turystycznej	
Cel, którego dotyczy przedsięwzięcie:		
C.1. Ożywienie społeczno-gospodarcze oraz poprawa jakości życia mieszkańców		
Tryb wdrażania: tryb konkursowy	Źródło finansowania: EFFROW / PS WPR	
PRZYKŁADY OPERACJI:		
W ramach przedsięwzięcia powinny powstać lub zostać zmodernizowane / zaadaptowane następujące rodzaje obiektów rekreacyjnych, kulturalnych i turystycznych:		
place zabaw, siłownie zewnętrzne / strefy fitness, ścieżki rowerowe (wraz z infrastrukturą towarzyszącą, np. oznakowaniem, infrastrukturą sanitarną, koszami na śmieci, stojakami rowerowymi), strefy rekreacyjne (np. miejsca do gry w boule, minigolfa, stoły do ping-ponga), skwery i ogrody publiczne, miejsca wypoczynku (np. wiaty, strefy piknikowo-grillowe, stoły piknikowe, ławki itp.), skateparki, pumptracki, tory parkour / street workout, tory do jazdy na rolkach / hulajnogach, ścianki wspinaczkowe, parki linowe, trampoliny, tory bmx, gokartowe, motocrossowe, rowerowe, konstrukcje przeszkodowe typu ninja, kalisteniki, tablice informacyjne, edukacyjne, kierunkowskazy; tężnie, plaże (wraz z infrastrukturą towarzyszącą), mola, pomosty, przystanie kajakowe itp., sale koncertowe, tzw. muszle koncertowe, sceny plenerowe, amfiteatry, sale wystawowe, sale kinowe.		
Wskazane powyżej propozycje nie stanowią katalogu zamkniętego.		

Przedsięwzięcie	P.2.1. Rozwój infrastruktury na rzecz wzmocnienia kapitału społecznego	
Cel, którego dotyczy przedsięwzięcie:		
C.2. Wzmocnienie kapitału społecznego, w szczególności poprzez aktywizację i integrację		
Tryb wdrażania: tryb konkursowy	Źródło finansowania: EFFROW / PS WPR	
PRZYKŁADY OPERACJI:		
W ramach przedsięwzięcia powinny powstać lub zostać zmodernizowane / zaadaptowane obiekty służące celom aktywizacji i integracji mieszkańców. Przykładem może być:		
- przystosowanie obiektów, które obecnie nie są wykorzystywane lub są wykorzystywane w innych celach, do podjęcia w nich działalności przez koła gospodyń wiejskich, stowarzyszenia, grupy nieformalne mieszkańców, np. w formie warsztatów aktywizujących lokalną społeczność, edukacji nieformalnej, działań integrujących;		
- przystosowanie obiektów do pełnienia funkcji społecznych przez cały rok, np. poprzez przebudowę, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę dachu, montaż źródła ciepła (ze szczególnym uwzględnieniem źródeł energii odnawialnej, np. pompa ciepła + fotowoltaika), montaż instalacji w budynkach, w których ze względu na ich stan możliwe jest prowadzenie działalności prospołecznej tylko przy sprzyjających warunkach atmosferycznych.		
Wskazane powyżej propozycje nie stanowią katalogu zamkniętego.		

Przedsięwzięcie	P.3.1. Rozwój infrastruktury na rzecz włączenia społecznego	
Cel, którego dotyczy przedsięwzięcie:		
C.3. Włączenie społeczne		
Tryb wdrażania: tryb konkursowy	Źródło finansowania: EFFROW / PS WPR	

PRZYKŁADY OPERACJI:

W ramach przedsięwzięcia powinny powstać lub zostać zmodernizowane / zaadaptowane obiekty publiczne, które w efekcie ułatwią dostęp do nich w szczególności przez seniorów, osoby wymagające wsparcia, osoby z niepełnosprawnością, a co za tym idzie – pozwolą na włączenie społeczne tych grup osób.

Przykładem może być: budowa podjazdów, platform, pochylni, podestów, ramp, budowa wind dostosowanych do potrzeb ww. grup, dostosowanie pomieszczeń, niwelacja barier architektonicznych, budowa / przebudowa miejsc parkingowych na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Wskazane powyżej propozycje nie stanowią katalogu zamkniętego.

3. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ DOTYCZĄCYCH CYFRYZACJI

Przedsięwzięcie	P.2.3. Wsparcie cyfryzacji na rzecz wzmocnienia kapitału społecznego
Cel, którego dotyczy przedsięwzięcie:	
C.2. Wzmocnienie kapitału społecznego, w szczególności poprzez aktywizację i integrację	
Tryb wdrażania: tryb konkursowy	Źródło finansowania: EFFROW / PS WPR
PRZYKŁADY OPERACJI: W ramach przedsięwzięcia wsparcie powinno być udzielane na inwestycje wpływające w szczególności na aktywizację i integrację lokalnej społeczności, np.: tworzenie i rozwijanie platform społecznościowych, które umożliwiają mieszkańcom obszaru objętego LSR nawiązywanie kontaktów, wymianę informacji, udział w dyskusjach i koordynowanie działań na rzecz wspólnych celów; tworzenie internetowych platform społecznościowych, skoncentrowanych na konkretnej społeczności lokalnej, gdzie mieszkańcy mogą się spotykać, dzielić się zasobami, organizować wydarzenia, wspierać lokalne inicjatywy i rozwiązywać problemy wspólnie; wykorzystywanie technologii cyfrowych do angażowania obywateli w procesy podejmowania decyzji i konsultacji publicznych – może to obejmować platformy do zbierania opinii, udziału w dyskusjach, głosowań online i monitorowania działań publicznych; tworzenie platform online, umożliwiających koordynację działań wolontariuszy i organizacji pozarządowych, dzięki czemu można skuteczniej angażować społeczność w działania charytatywne, wsparcie potrzebujących i rozwój społeczności lokalnych; zapewnienie dostępu do edukacji online dla różnych grup społecznych, dzięki czemu można zwiększyć dostęp do wiedzy i umiejętności, poprawić umiejętności cyfrowe i zapewnić równość szans; tworzenie wirtualnych sieci współpracy między organizacjami społecznymi, przedsiębiorstwami społecznymi i innymi podmiotami zaangażowanymi w działania na rzecz społeczeństwa, co umożliwia wymianę doświadczeń współpracę, koordynację działań i zwiększa efektywność działań na rzecz dobra społecznego; niekomercyjne studio nagraniowe i/lub telewizyjne w celu aktywizacji mieszkańców obszaru. Wskazane powyżej propozycje nie stanowią katalogu zamkniętego.	

4. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ WSPIERAJĄCYCH WZROST KAPITAŁU SPOŁECZNEGO – GRANTY

Przedsięwzięcie P.2.4. Wzmocnienie kapitału społecznego poprzez wsparcie organizacji wydarzeń i inwestycje nieinfrastrukturalne

Cel, którego dotyczy przedsięwzięcie:

C.2. Wzmocnienie kapitału społecznego, w szczególności poprzez aktywizację i integrację

Tryb wdrażania: tryb konkursowy

Źródło finansowania: EFFROW / PS WPR

PRZYKŁADY OPERACJI:

W ramach przedsięwzięcia wsparcie powinno być udzielane na granty, pozwalające organizacjom pozarządowym i innym organizacjom społecznym, które nie dysponują dużymi środkami finansowymi, na realizację pomysłów wpływających na wzrost kapitału społecznego, np. działania edukacyjne / aktywizacyjne, mające na celu rozwijanie kreatywności, kompetencji uniwersalnych, cyfrowych, szkolenia, warsztaty, wizyty studyjne, wsparcie wymiany dobrych praktyk, pikniki / festyny edukacyjne i/lub integracyjne, konkursy talentów, wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, zakup wyposażenia umożliwiającego dostęp do usług urzędowych w formule online, zakup wyposażenia centrów aktywności lokalnej, zakup wyposażenia organizacji społecznych, artystycznych, zespołów folklorystycznych i innych organizacji życia społecznego, rozszerzenie funkcji świetlic wiejskich (lub innych pomieszczeń o podobnych funkcjach publicznych) o dotychczas niedostępne formy spędzania czasu i aktywności poprzez np. zakup sprzętu, urządzeń, mebli umożliwiających prowadzenie działalności edukacyjnej, animacyjnej, kulturalnej w formie klubów, przestrzeni kreatywności (w tym w szczególności sprzęt IT, jak komputery, tablice, ekrany etc., sprzęt do prowadzenia konkretnych zajęć, meble sprzyjające spotkaniom i działaniom warsztatowym; wyklucza się zakupy, które będą służyć wyłącznie dotychczasowym funkcjom danego obiektu). Ponadto w ramach wsparcia uwzględnia się także inne podmioty, np. domy i ośrodki kultury, w zakresie np. doposażenia pracowni specjalistycznych (muzycznych, plastycznych, kulinarnych etc.) na rzecz prowadzenia nieodpłatnych zajęć dla różnych grup mieszkańców obszaru objętego LSR.

Wskazane powyżej propozycje nie stanowią katalogu zamkniętego.

5. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY – GRANTY

Przedsięwzięcie	P.3.3. Działania na rzecz włączenia społecznego dzieci i młodzieży	
Cel, którego dotyczy przedsięwzięcie: C.3. Włączenie społeczne		
Tryb wdrażania: Projekt grantowy	Źródło finansowania: EFS+ / FEoKP	
PRZYKŁADY PROJEKTÓW		
W ramach przedsięwzięcia powinno być przewidziane wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania edukacyjnych klubów młodzieżowych, w ramach których możliwa jest realizacja różnorodnego obszaru tematycznego, uwzględniającego zainteresowania, zdolności, potrzeby, predyspozycje dzieci i młodzieży w tym zajęcia filmowe, muzyczne, artystyczne, sportowe, z robotyki, programowania, nt. lokalnej tożsamości i kultury, wsparcie edukacji społecznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży m.in. poprzez realizację spotkań, warsztatów i wizyt studyjnych. Wsparcie w tym zakresie opierać się będzie na tzw. standardzie minimum, określonym przez SW.		
! Podczas realizacji projektów w ramach tego przedsięwzięcia grantobiorców obowiązuje Standard klubów młodzieżowych współfinansowanych z EFS+ w ramach Działania 7.2 programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027		
do pobrania tutaj: https://tiny.pl/dmzzj lub www.lgdsasiedzi.eu → zakładka <i>Do pobrania</i> → Standardy w projektach grantowych EFS+		

6. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ DLA SENIORÓW – GRANTY

Przedsięwzięcie	P.3.4. Działania na rzecz włączenia społecznego seniorów
Cel, którego dotyczy przedsięwzięcie: C.3. Włączenie społeczne	
Tryb wdrażania: Projekt grantowy	Źródło finansowania: EFS+ / FEoKP
PRZYKŁADY PROJEKTÓW: W ramach przedsięwzięcia powinno być przewidziane wsparcie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci poprzez działania na rzecz integracji seniorów, pozwalające uchronić tę grupę społeczną przed izolacją i wykluczeniem społecznym: a. tworzenie i funkcjonowanie klubów seniora; b. funkcjonowanie uniwersytetów trzeciego wieku; c. zajęcia aktywizacyjne w gospodarstwach opiekuńczych; d. uzupełniając, w ramach klubów seniora oraz gospodarstw opiekuńczych: inne działania mające na celu wsparcie i integrację osób starszych, uwzględniające udział rodziny i całego środowiska w tworzeniu lokalnych sieci integracji i samopomocy obejmujące: organizację wydarzeń włączających środowisko lokalne w problemy osób starszych: np. dnia sąsiada, pikników i wigilii sąsiedzkich; spotkania o charakterze międzypokoleniowym, np. z młodzieżą szkolną lub grupami przedszkolnymi, mające na celu wymianę doświadczeń, wzajemną edukację i pomoc; spotkania klubów wolontariackich, których celem jest pomoc osobom starszym i samopomoc, w tym organizacja banków wolnego czasu; akcje proekologiczne organizowane wspólnie z młodzieżą zwiększające udział młodych i starszych w kształtowaniu środowiska życia, estetyki dzielnic, osiedla; przedstawienia grup teatralnych, zespołów pieśni i tańca z klubów seniora w szkole / przedszkolu lub odwiedziny grup przedszkolnych / szkolnych / ognisk kulturalnych w klubie seniora. ! Podczas realizacji projektów w ramach tego przedsięwzięcia grantobiorców obowiązuje Standard klubów seniora współfinansowanych z EFS+ w ramach Działania 7.2 programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 do pobrania tutaj: https://tiny.pl/dmzzj lub www.lgdsasiedzi.eu → zakładka <i>Do pobrania</i> → Standardy w projektach grantowych EFS+	